

MEDIJI O ZDRAVSTVU

utorak, 18.oktobar 2022. godine

Komora zdravstvenih ustanova Srbije: Edukacije – primar: „Novi Sad – direktori vojvođanskih domova zdravlja i zavoda za zdravstvenu zaštitu radnika dobili sertifikate, nakon uspešno završene obuke za menadžment u zdravstvu“

BLIC: PRETI LI NAM NOVI TALAS KORONE? Zaraženi rade od kuće, kod mladih simptomi lakši, u bolnicama najviše ovih pacijenata

BLIC: PRAVIO HAOS U BOLNICI Hitno primljen sa opekotinama obe ruke, a onda vređao i NAPADAO KOGA JE STIGAO, pa završio u policiji

RTS: Pravo vreme za vakcinaciju protiv gripa, poziv starijim i hroničnim bolesnicima

NOVOSTI: UZ INOVACIJE, HIRURG I DALJE NAJVAŽNIJI: Prof. Rasulić o prestižnom Evropskom kongresu neurohirurgije, koji je juče počeo u Beogradu

DANAS: Tužilac istražuje nabavku vakcina u EU, a u Srbiji sve i dalje tajno

Edukacije – primar

Novi Sad – direktori vojvođanskih domova zdravlja i zavoda za zdravstvenu zaštitu radnika dobili sertifikate, nakon uspešno završene obuke za menadžment u zdravstvu

***

„Dom zdravlja je prva linija odbrane zdravlja a način na koji je organizovana naša primarna zdravstvena zaštita ima zaista mnogo toga na šta možemo biti ponosni, uprkos poteškoćama koje naravno postoje“

„Vi ste jedina grupa u ovom društvu čiji se rad meri po učinku“

„Ima mnogo neopravdanog samopotcenjivanja u načinu na koji gledamo na naše domove zdravlja, kada se poredimos sa nekim drugim modelima organizacije primarne zdravstvene zaštite“

Nakon ovako ohrabrujućih uvodnih reči kojim su se organizatori (dr Simo Vuković iz Drugog projekta razvoja zdravstva i prof. dr Georgios Konstantinidis iz Komore zdravstvenih ustanova Srbije) obratili učesnicima edukacije za menadžment u zdravstvu – započeo je trodnevni interaktivan, dinamičan i sadržajan trening koji, pod pokroviteljstvom Ministarstva zdravlja, realizuju Franklin Covey i Komora zdravstvenih ustanova Srbije.

U grupi za koju je program organizovan u Novom Sadu bili su direktori vojvođanskih domova zdravlja i zavoda za zdravstvenu zaštitu radnika koji su pažljivo pratili predavanja i aktivno učestvovali u diskusijama, u delovima obuke koji su za to bili predviđeni. Oni su prepoznali priliku da unaprede svoja menadžerska znanja ali i da sa kolegama razmene iskustva u vezi sa problemima na koje nailaze tako da je tokom tri dana treninga bilo mnogo konkretnih primera „problem/rešenje“.

Program je organizovan u 4 modula, koji vode: Miroslav Živković, prof.dr Vesna Bjegović, dr Samo Fakin i prof.dr Dejana Vuković.

Prof. Vuković je jedini „novi“ predavač u odnosu na prethodni (prošlogodišnji) ciklus obuka za menadžment u kom su učestvovali direktori bolnica.

„Za modul na kom sam predavač bilo je važno da sagledamo da su promene stalne u sistemu zdravstvene zaštite kao i u svim oblastima života, te da moramo da budemo spremni za te promene koje mogu da budu i iznenadne kao što je bilo sa kovidom ili planirane kao što su ove promene u finansiranju. Neke su manje neke veće ali moramo da budemo spremni i moramo da vodimo računa o ljudima sa kojima treba da izvedemo promene. Važno je da prepoznamo šta su im sposobnosti i prednosti u inicijativi za promenama a šta su im možda ograničenja i da svako dobije odgovarajući zadatak u skladu sa mogućnostima. Učesnici su veoma motivisani pa je rad u ovakvoj grupi zadovoljstvo i svi mnogo naučimo jedni od drugih“

Što se tiče učesnika, svi sa kojima smo razgovarali imaju pozitivne utiske o edukaciji a kao najveći problem sa kojima se sreću u svom poslu ističu – nedostatak kadra.

Nikola Jakšić Žabalj specijalista pneumofiziolog i vd direktora DZ Žabalj

„Seminar je ispunio moja očekivanja. Kolege i ja mogli smo da čujemo mnogo korisnih informacija koje će nam pomoći u unapređenju kvaliteta rada i stvaranju ambijenta za naše zaposlene da sa većim entuzijazmom i posvećenošću obavljaju svoje poslove. Sve to će se na kraju svakako odraziti i na kvalitet pruženih usluga. Ključna stvar je motivisati zaposlene. Radimo na tome posvećeno, kao i na prevenciju i otkrivanju bolesti koje mogu da utiču na smanjenje kvaliteta života... Tudimo se da hronične bolesti otkrivamo u ranim fazama i da ne odlažemo postavljanje

dijagnoza.Pokušavamo da radimo skrininge na vreme, pratimo sistem imunizacije i kliničke puteve i da obezbedimo infrastrukturu za sve to.Šaljemo leare na specijalizacije, uslovi rada su u ustanovi poboljšani: dobili smo rentgen aparat, uz aprat za radiologa sa 3 sonde pa možemo da pružimo neke usluge po koje su pacijenti morali u Novi Sad, opremu za oftalmologiju smo dobili i dva aparata u fizikalnoj terapiji – ultrazvični i magnet. U poslednjih 2-3 godine smo mnogo uradili na unapređenju rada. Ova vrsta seminara je korisna jer razmenjujemo iskustva i sa predavačima i sa kolegama“

Andraš Balog – Dom zdravlja Ada

„Moji utisci su pozitivni. Edukacija je jako korisna.Recimo - ličnost predavača prvog dana (Miroslav Živković) je izuzetna i sadržaj njegovog predavanja bio mi je veoma interesantan i koristan.Puno preporučenih mera prepoznao sam (već ih preuzimam) ali da su ovde te aktivnosti, mere i postupci predstavljeni na jedan sistematičan i razumljiv način.9 -a godina je da sam direktor doma zdravlja i mogu reći -najteže je sa ljudima (održavati moral kad je malo zaposlenih kad nedostaje kadar (npr permanentno fali 2-3 lekara)

Što se tiče opreme – to imamo, ali kadar fali pa je teško održavati radni elan. Ipak - rukovodim se empatijom i držim se toga da ono sto ja ne bih voleo ne činim ni drugima. Trudim se da budu zadovoljni i zaposleni i ja“

Dušan Božanić DZ Odžaci

„Prvi put sam na ovakvoj eukaciji. Znao sam da će naučiti nešto novo i naučio sam. Mnoge sam probleme prepoznavao ali mi je bila potrebna ova podrška da rešavanju problema pristupim na kreativniji način. Shvatio sam da oklevanje iskomplikuje problem i ohrabren sam i podstaknut da idem problemima u susret da ih predupređujem.

Bio sam pre ove pozicije (direktora doma zdravlja) na mestu zamenika, imao sam dosta informacija ali nisam baš bio spreman za sve što sam zatekao, jer ipak je funkcija drugog čoveka malo lagodnija.

Najteži su nasleđeni roblemi nagomilavani godinama. Traženje puta je veliki izazov.

Generalno - primarna zdravstvena zaštita je potcenjena i imamo mnogo problema. Mi u petak idemo kući s mišlju ko će u ponedeljak raditi. Mi iz malih sredina smo hendikepirani jer niko ne želi da dođe da radi a posao mora da se obavi. Nedostaje kadar.“

Čila Ileš Bačka Topola

„Moji utisci o ovoj edukaciji su jako povoljni.

Ono što me je ohrabrilo je da sam prepoznala da mnoge stvari radim na pravi način ali naravno -uvek možete da se usavršite. Razmenila sam iskustva sa kolegama što puno znači za rešavanje problema. Mislim da bi nam trebale ovakve edukacije češće, bar 2-3 puta gosišnje.

Uskoro će biti 2 godine kako sam na mestu direktora. Na početku je najveći problem bio kadar a sada obezbediti sredstva naročito ona preko javnih nabavki zbog promena cena i nemogućnosti dobavljača da nam na vreme obezbede ono sto je dugovoreno. Raskidaju se jedni ugovori koje smo ptpisali, raspisujemo druge i u tom periodu između jako teško funkcionišemo.

Suočavamo se sa odlivom kadrova. Odlaze mladi zdravstveni radnici. Kad dođu treba neko vreme da se prilagode. Taman se prilagide oni odu. Vratili smo u ambulante penzionere koji nisu davno otisli u penziju tako smo delimisno pokrili zdravstvenu zaštitu tom delu stanovništva

Imamo 16 ambulanti u 22 naseljena mesta i dz koji ima primar i porodiliste sa stacionarom. Trudimo se da službe koje su vitalne ne budu oštećene a da istovremeno ispoštujemo uputstva u vezi sa kovid ambulantom vakcinalnim punktovima i sve ostalo...“

Program „Podrška izgradnji kapaciteta rukovodstava ustanova primarne zdravstvene zaštite za sprovođenje reformi finansiranja zdravstvene zaštite“ sprovodi se pod pokroviteljstvom Ministarstva zdravlja Republike Srbije, u okviru Drugog projekta razvoja zdravstva Srbije, a obuke organizuju Methodes FranklinCovey SRB doo, FranklinCovey – DMS Hellas Group SA i Komora zdravstvenih ustanova Srbije. Planirano je da edukaciju za menadžment u zdravstvu završi 165 direktora domova zdravlja i zavoda za zdravstvenu zaštitu radnika. Obuke su do sada održane na Zlatiboru i u Novom Sadu a planirane su još i u Nišu, Kragujevcu i Beogradu.

A screenshot of a computer screen showing a news article from the BLIC website. The article is titled "PRETI LI NAM NOVI TALAS KORONE? Zaraženi rade od kuće, kod mladih simptomi laksi, u bolnicama najviše ovih pacijenata". Below the title, there is a photograph of a man in a blue shirt and glasses standing next to a large red graphic. To the right of the article, there is a sidebar with an advertisement for OTTO & LG featuring a cashback offer of up to 300 euros. The advertisement includes a small image of a refrigerator and a man's face. The overall layout includes a navigation bar at the top with various links like "NASLOVNA", "TV", "VESTI", "sportal.", "ZABAVA", "BIZNIS", "ŽENA", "Beograd", "Novi Sad", "SLOBODNO VРЕME", and "Akcije".

PRETI LI NAM NOVI TALAS KORONE? Zaraženi rade od kuće, kod mladih simptomi laksi, u bolnicama najviše ovih pacijenata

Polako raste broj hospitalizovanih zbog korone, i u pitanju su stariji pacijenti sa pridruženim bolestima. Dnevna statistika već neko vreme stagnira, te brojimo do 2.000 zaraženih u proseku. U firmama i pojedinim kolektivima je kolaps, što zbog simptoma kovida, što zbog pozitivnih testova na koronu. Nameće se pitanje, preti li nam novi talas, ili je sezonski grip u pitanju?

Lekari za „Blic“ objašnjavaju da smo mi zapravo na početku novog talasa koji ne bi trebalo da bude dramatičan, jer omikron soj daje lakše kliničke slike, ali i podvlače da su stariji sugrađani i dalje ugroženi te se apeluje da se do kraja oktobra obavi vakcinacija. Što se sezonskog gripa tiče, on može predstavljati potencijalni problem i javiti se do kraja godine. Vakcinacija i protiv gripa je savet.

- Ono što se dešava ovog trenutka to je da nam stariji ljudi i hronični bolesnici oboljevaju, i imamo i dalje visok broj umrlih. Bilo bi dobro da naša država odobri što pre bivalentnu kovid vakcinu, bez obzira što ima različitih mišljenja, to bi značilo starijim osobama jer bi ih zaštitila. Dalje, što se tiče lečenja, postoji registrovani lek od Evropske agencije (EMA), to su monoklonalna antitela koja dugotrajnije deluju. Mnogo bi značilo i da se taj lek daje ljudima koji mogu biti ugroženi, kako ne bi došlo do toga da završe na respiratoru, da ne budu životno ugroženi, a naročito se odnosi na one koji iz nekog razloga nisu primili vakcinu. To bi bilo izuzetno važno, i to bi bila moja poruka, kaže profesor Todorović za „Blic“.

Komandant kovid bolnice „Karaburma“, doc.dr Ivo Udovičić u razgovoru za „Blic“, takođe objašnjava da beležimo lagani porast broja hospitalizovanih u Beogradu, ali i u Srbiji, tu je porast pritiska na trijažno mesto u Batajnici, kao i porast procenta zaraženih u odnosu na broj testiranih na dnevnom nivou. Sve ovo ukazuje da smo na početku novog talasa.

-Od početka prethodnog talasa prošla su četiri meseca koliko traje i efikasna zaštita ili nakon zaražavanja ili vakcinacije, te je i očekivati porast broja inficiranih. Ono što ide u prilog virusu jesu i vremenskih uslovi ali i većina društvenih aktivnosti koje se obavljaju u zatvorenom prostoru - kaže dr Udovičić.

Kako dodaje naš sagovornik, za očekivati je da talas koji dolazi u jesenjem i zimskog periodu bude snažniji i da nam donese više problema nego prethodni letnji talas.

-U prve dve godine smo imali značajne mutacije virusa, od alfa do omikrona, koji su suštinski uticali na celokupno društvo, privredu, na naše ponašanje i na naše živote. U ovoj trećoj godini imamo samo izmene omikron soja u različite podtipove ili varijante, koji s jedne strane olakšavaju virusu da cirkuliše i opstaje među nama, umanjujući značaj već stvorenog imuniteta na njega. S druge strane, ostaje da ovaj soj omikron daje dominantno blažu kliničku formu bolesti u odnosu na sve svoje prethodnike ali u zdravoj populaciji - navodi dr Udovičić.

Stiže grip – vakcinišite se

Postoji opasnost zbog gripa, te ćemo prema rečima lekara već novembra i decembra imati situaciju da ljudi potpuno borave u zatvorenom prostoru, da su izloženiji kako kovidu takođe i gripu.

- Grip očekujem krajem godine kada će polako krenuti. Recimo, 2020.godine retko da je zabeležen, a kada ga ne bude, nakon toga se uvek desi da dođe period kada ga ima u ozbilnjijem obimu. Dakle, poziv za vakcinaciju stoji, kako za koronu tako i za grip, dodaje profesor Todorović.

Više pacijenata u ambulantama

Statistički podaci pokazuju da je trenutno u kovid ambulantama više pacijenata koji dolaze na pregled, nego u junu, prenosi RTS.

U Domu zdravlja Vračar tri puta je više pacijenata, u Grockoj 67 odsto više, na Zvezdari 50 odsto, a u Obrenovcu četiri puta više pacijenata potražilo je pomoć lekara.

Od ukupnog broja testiranih, u nekim opština je samo pet odsto pozitivnih, a na Zvezdari čak 30 odsto. Ipak, manje od tri odsto dobije uput za bolničko lečenje.

Doktorka Tijana Mitić iz kovid ambulante Doma zdravlja "Savski venac" objasnila je da su simptomi obolelih isti kao i prethodnih meseci, ali da se ljudi u poslednjih mesec dana više žale na bolove u mišićima.

-Malo je teže da razdvojimo simptome sezonskog gripa koji sad polako kreće i kovida, ali tu su nam testovi – brzi antigenski i pi-si-ar koji nam pomognu u diferencijalnoj dijagnozi - izjavila doktorka Mitić.

A screenshot of a computer screen displaying the Blic news website. The main headline reads "PRAVIO HAOS U BOLNICI Hitno primljen sa opekinama obe ruke, a onda vredao i NAPADAO KOGA JE STIGAO, pa završio u policiji". Below the headline, there is a photograph of a woman in a purple dress standing in front of a large "B" logo. To the right of the main article, there is a sidebar with a section titled "BARCA" showing various types of boots. At the bottom of the page, there is an advertisement for an HP EliteBook 840 G8 Notebook PC. The status bar at the bottom of the screen shows the date and time as 10/18/2022 10:21 AM.

PRAVIO HAOS U BOLNICI Hitno primljen sa opekinama obe ruke, a onda vredao i NAPADAO KOGA JE STIGAO, pa završio u policiji

U službi Urgentne medicinske pomoći Opšte bolnice u Čačku došlo je do incidenta u kom je pacijent napao i vređao zaposleno osoblje.

"Na urgentno odeljenje dovezen je mladić sa opeketinama ruke kome je bila neophodna medicinska pomoć. Primljen je preko reda, a zatim je počeo da preti zaposlenima i da ih vređa. On je ulazio u prostorije u koje je zabranjen ulaz svima osim lekarima. Nakon prijave, na lice mesta stigla je i policija koja je u stanicu privela mladića", rekao je za RINU izvor u policiji.

Povodom ovog incidenta kontaktirali smo pr službu Opšte bolnice u Čačku. Tamo ističu da će zvanično saopštenje dati kada se završi istraga nadležnih institucija i utvrde sve okolnosti koje su rezultirale konfliktom.

PTC VESTI RAT U UKRAJINI MAGAZIN OKO SPORT EMISIJE TV RADIO RTS Ostalo

IZVOR RTS

POnedeljak, 17. okt. 2022. 08:30 -> 09:47

Pravo vreme za vakcinaciju protiv gripa, poziv starijim i hroničnim bolesnicima

U ovom periodu godine mnogi se žale na simptome slične gripu, a u ordinacije i decu i odrasle dovode i stomačni i respiratori virusi.

DRUŠTVO

Voznja zimi sa letnjim gumama - kao snagator u jankama na ledu

Da li nas čeka najveća migrantska kriza od 2015. godine

Do sredine oktobra popisano 57 odsto stanovništva Srbije

Zbog prebrze vožnje za nedelju dana kažnjeno gotovo 13.000 vozača

Kako je tekla akcija spasavanja povredjenih planinara sa Tare

Pune dve nedelje traje imunizacija protiv gripe i do sada je došlo oko 80.000 doza. Nabavljeno je 400.000 četvorovalentnih vakcina i 30.000 doza "Torlakove" trovalentne vakcine.

Bačevac: Ane Stamenović sa Snežanom Kalabić

"Do sada smo dali oko 1.200 doza što je četvrtina od trenutno raspoloživih. U narednom periodu očekujemo povećano interesovanje, jer je upravo ovo period godine kada se najviše ljudi vakcinise protiv gripe", kaže za RTS doktorica Snežana Kalabić iz Doma zdravlja Savski venac.

Preporuka je da se vakcinisu svi stariji od 65 godina kao i hronični bolesnici pre svega kardiovaskularni, bubrežni, sa malignim oboljenjima, plućnim -

БЕДОГРАДСКИ JAZZ FESTIVAL
JAZZBEATS
DOM OMЛАДИНЕ БЕДОГРАДА - МТВ ДВОРИША

Najnovije Najčitanije

ARHIVA Pronadi

Uhapšeno odgovorno lice u zajedničkom Vodeniku, sumnja se na zloupotrebu položaja

U stanu na Paliluli pronađeno više od pet kilograma narkotika - marihuane, hasiša, kanabisovog ulja

Maska povukao zahtev da Pentagon finansira Starlink u Ukrajini

Bajden, rasprodaja nafte pred izbore

Kursna lista za 18. oktobar

PTC КУРСНА ЛИСТА

56°F Sunny 10:25 AM 10/18/2022

Pravo vreme za vakcinaciju protiv gripa, poziv starijim i hroničnim bolesnicima

U ovom periodu godine mnogi se žale na simptome slične gripu, a u ordinacije i decu i odrasle dovode i stomačni i respiratori virusi.

Pune dve nedelje traje imunizacija protiv gripa i do sada je dato oko 80.000 doza. Nabavljeno je 400.000 četvorovalentnih vakcina i 30.000 doza "Torlakove" trovalentne vakcine.

"Do sada smo dali oko 1.200 doza što je četvrtina od trenutno raspoloživih. U narednom periodu očekujemo povećano interesovanje, jer je upravo ovo period godine kada se najviše ljudi vakciniše protiv gripa", kaže za RTS doktorka Snežana Kalabić iz Doma zdravlja Savski venac.

Preporuka je da se vakcinišu svi stariji od 65 godina kao i hronični bolesnici pre svega kardiovaskularni, bubrežni, sa malignim oboljenjima, plućnim – posebno astmatičari i građani koji imaju dijabetes.

"Treba se vakcinisati kada virus još nije u cirkulaciji. Pravo vreme je upravo sada, jer se pik očekuje od kraja decembra do kraja febrara", naglašava doktorka Kalabić.

Kada je reč o drugim problemima sa kojima se građani javljaju u ambulante doktorka Kalabić kaže da su to najčešće respiratorni i stomačni virusi.

Građani koji se javljaju sa respiratornim simptomima i dalje se pregledaju u kovid ambilantama, kako bi se odvojili od drugih pacijenata koji dolaze u domove zdravlja i u proseku se dnevno obavi oko 150 pregleda.

вечерње НОВОСТИ

The screenshot shows the homepage of the Novosti website. The main title 'НОВОСТИ' is at the top center. Below it, a large article headline reads: 'UZ INOVACIJE, HIRURG I DALJE NAJAVAŽNIJI: Prof. Rasulić o prestižnom Evropskom kongresu neurohirurgije, koji je juče počeo u Beogradu'. To the left of the article is a large image of a man in a suit. On the right side, there are several smaller news snippets and a sidebar with a video player showing a scene from a movie. The bottom of the screen shows a Windows taskbar with various icons.

UZ INOVACIJE, HIRURG I DALJE NAJAVAŽNIJI: Prof. Rasulić o prestižnom Evropskom kongresu neurohirurgije, koji je juče počeo u Beogradu

BEOGRAD je trenutno prestonica svetske neurohirurgije: sva elita iz ove grane medicine, sa svih kontinenata, došla je u Srbiju na Evropski kongres neurohirurgije, koji se održava na četiri godine, ukupno oko 3.000 učesnika i više od 300 predavača iz 70 zemalja.

Profesor dr Lukas Rasulić, predsednik Kongresa i predsednik Udruženja neurohirurga Srbije, kaže da je već sama činjenica da je organizacija EANS 2022, koji se prvi put održava na prostoru jugoistočne Evrope, poverena Srbiji, veliko priznanje za naše neurohirurge.

- Odluka da Beograd bude domaćin i organizator EANS 2022. kongresa potvrda je da su srpski neurohirurzi prznati i prepoznati u svetu. Takođe, ovim je pokazano da je međunarodna neurohirurška zajednica prepoznaala značaj Udruženja neurohirurga Srbije za razvoj neurohirurgije na ovim prostorima - kaže profesor Rasulić.

- Prilika da se organizuje najveći kontinentalni kongres je veoma značajna za svaku zemlju. Pored stručno-naučnog, akademskog i profesionalnog značaja, organizacija događaja ovog ranga ima veliki broj benefita, ne samo za profesiju već i za grad i zemlju domaćina - objašnjava prof. Rasulić.

Svi eminentni svetski poznati neurohirurzi posetiće Beograd do 20. oktobra, kada se zatvara Kongres, čiji je radni deo počeo juče.

U okviru naučnog programa pozvani predavači će prezentovati najnovija dostignuća.

- Stečena znanja omogućiće našim lekarima primenu najnovijih dostignuća u svakodnevnoj praksi, upoznavanje sa savremenim metodama koje se koriste u dijagnostici i hirurgiji i multidisciplinarni pristup lečenju pacijenata, što će značajno uticati na poboljšanje kvaliteta života pacijenata - kaže profesor Rasulić.

Kongres pokriva sve oblasti neurohirurgije, kao što su neuroonkologija, spinalna i vaskularna neurohirurgija, funkcionalna i hirurgija perifernog nervnog sistema i mnoge druge. Ova oblast medicine je puno napredovala uvođenjem savremene opreme koja olakšava dijagnostiku i sam operativni zahvat, ali su znanje i veština neurohirurga ipak presudni.

- Neurohirurgija je veoma zahtevna specijalnost, koja podrazumeva dobro donošenje odluka pod stresom - priča prof. Rasulić.

- Odlučujući za ishod operacije je hirurg, odnosno čovek koji poseduje dobru manuelnu spretnost, efikasno upravljanje vremenom i organizaciju, samopouzdanje i oprez, fizičku izdržljivost i emocionalnu snagu. Takođe, mora biti obrazovan, sa iskustvom, dobro obučen, mora pratiti trendove i biti fokusiran na planiranje i rešavanje svakog pojedinačnog problema korišćenjem najsavremenijih dostignuća. Zato se ovaj kongres i zove "Trendovi, uvid, inovacije: neurohirurgija izvan tehnologije".

Od prošlog ovakvog međunarodnog skupa, prema rečima profesora Rasulića, najveći iskoraci u neurohirurgiji bili su razvoj i upotreba veštačke inteligencije, virtualne stvarnosti, unapređenje vizuelizacije, kao i genetski inženjering, koncept ćelijske hirurgije i lečenje na molekularnom nivou.

EFIKASNIJE ZBRINJAVANJE OBOLELIH

POSLEDNJU deceniju karakteriše progresivna evolucija neurohirurgije ka novoj biološkoj fazi.

- Ovaj trend je pratio brz i paralelan razvoj translacione medicine i nanotehnologija - kaže prof. Rasulić.
- Dalji razvoj personalizovane medicine, koncepta ćelijske hirurgije, uvođenje novih tehnologija, optimizacija postojećih i smanjenje troškova među glavnim su izazovima u doglednoj budućnosti neurohirurgije. To vodi daljoj preciznosti i efikasnosti zbrinjavanja pacijenata

Danas

The screenshot shows a news article from the Danas.rs website. The headline reads: "Tužilac istražuje nabavku vakcina u EU, a u Srbiji sve i dalje tajno". Below the headline is a large image of a modern house with an LG Therma V air conditioning unit installed. To the right of the house is a promotional banner for "DO 24 RATE BEZ KAMATE UZ SBB MESEČNI RACUN" with various electronic devices listed at different rates. At the bottom of the page, there is a cookie consent message and a Windows taskbar.

Tužilac istražuje nabavku vakcina u EU, a u Srbiji sve i dalje tajno

Tužilaštvo Evropske unije (EPPO) pokrenulo je istragu o načinu na koji su nabavljane vakcine protiv kovida 19 u EU. Iako Tužilaštvo u kratkom saopštenju za javnost nije navelo nikakve detalje vezane za istragu, više medija prenalo je da će po svoj prilici EPPO biti zainteresovan za kupovinu Fajzer vakcina.

Preliminarni dogovor o nabavci ovog cepiva postignut je u direktnoj komunikaciji između predsednice Evropske komisije Ursule fon der Lajen i šefa Fajzera Alberta Burla, što je sa stanovišta nezavisnih tela bilo problematično, jer nisu ispoštovane uobičajne procedure.

U Srbiji na drugoj strani ni u jednom trenutku nije bilo najava da bi se nabavka vakcina ali i drugih lekova i opreme tokom pandemije mogla istražiti.

Sve nabavke tokom pandemije tajna

Sagovornici Danasa – Zlatko Minić iz Transparentnosti Srbija, i Ana Toskić iz Partneri Srbija kažu da osnova za takvu istragu svakako ima, ali dodaju da ne veruju i da će je biti, pogotovo sada kada je nestalo i interesovanje šire javnosti za ovu temu.

– Mi u okruženju imamo primere da je tužilaštvo reagovalo zbog nabavke vakcina protiv kovida. To je bio recimo slučaj u Bosni i Hercegovini. Kod nas sve što je bilo povezano sa vakcinama bilo je okruženo tajnošću – navodi Ana Toskić, čija je organizacija učestvovala u analizama nabavke opreme tokom kovid pandemije.

Zlatko Minić podseća da o nabavci vakcina, ali i medicinske opreme, jedino što je javnost saznala dolazilo je od samih političara.

– Za razliku od Evropske unije mi ne znamo ni ko je, ni na koji način, ni po kojoj ceni nabavljao vakcine. Predsednik Vučić je govorio o nekim polulegalnim plaćanjima, nabavkama opreme koje su bile kao operacije državne bezbednosti. Dešavale su se situacije da Transparentnosti odbiju zahtev za dostavljanjem nekih informacija o nabavkama tokom pandemije uz obrazloženje da se radi o tajnim podacima, a da par dana kasnije o tome govori predsednik ili neki poslanici navodeći koliko je respiratora nabavljen i sl. – navodi Minić.

Oba Danasova sagovornika kažu da ako je na početku moglo i da postoji razumevanje javnosti zbog izuzetnih okolnosti u kojima se Srbija kao i ostatak sveta našao, kasnije je došao period kada nikakvog opravdanja ni za hitnost ni za tajnost nije bilo.

– Ono što se i kod nas ali i u Evropi koristi kao argument jeste da je hitnost situacije nalagala da se se određene procedure zaobiđu i da se dogovori prave van uobičajnih načina. Kod nas je nastala specifična situacija pa je ta hitnost nastavila da se koristi i onda kada za tim nije bilo potrebe tako da je veliki deo veoma vredne opreme, lekova nabavljen u skraćenim netransparentnim postupcima, sa jednim ponuđačem, bez prethodnog ispitivanja tržišta. I to smo mogli videti na mnogim primerima od nabavke rendgen aparata do medicinskog kiseonika. To jesu sve okolnosti za koje bi trebalo da se zainteresuju Državni revizor, tužilaštvo, Komisija za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki – navodi Toskić.

Da je bilo osnova da se zainteresuju nezavisne institucije navodi i Zlatko Minić. On podseća da je do danas ostalo nepoznato koliko je doza vakcina kupljeno i po kojoj ceni

– Cena vakcina je varirala i išla je u opsegu od nekoliko do 50 dolara. Moguće je da zbog ugovora koje smo sklopili a po kojima smo mi dobili vakcine po povoljnijim uslovima nije bilo moguće kazati koliko je koštala koja vrsta vakcine. Ali mogla je bar da se objavi ukupna cena nabavljenih vakcina – kaže Minić.

On dodaje da je tajnost i dalje zadržana ističući kao primer fabriku Sinofarm vakcina o kojoj se ne zna ni da li je do kraja izgrađena, ni po kojoj ceni, ni šta se u njoj dešava.

Nova ekonomija ranije je objavila da prema njihovoj analizi tri nove kovid bolnice koštale su najmanje 130 miliona evra, vakcine smo najverovatnije platili oko 160 miliona evra, a RFZO je samo 2020. godine potrošio pola milijarde evra više nego pre pandemije.

Dogovor putem SMS poruka

Istraga Tužilaštva Evropske unije o nabavci vakcina, kako prenosi više medija, odnosiće se pre svega na nabavku fajzer vakcine, koja je podrazumevala kupovinu 1,8 milijardi doza za 35 milijardi evra.

Prvi detalji te nabavke dogovoren su u direktnoj komunikaciji predsednice EK Ursule fon der Lajen i šefa Fajzera Alberta Burla.

Njujork tajms objavio je prošle godine da su njih dvoje razmenjivali SMS poruku.

Prošlog meseca Evropski revizorski sud objavio je izveštaj u kome navodi da je EK odbila da otkrije bilo kakave detalje o ulozi koju je Fon der Lajen imala u ovoj nabavci. Ono što je problematično jesto to što je Fon der Lajen sama vodila pregovore umesto da se osloni na zajedničke pregovaračke timove.

O komunikaciji između Ursule fon der Lajen i Alberta Burla takođe je govorio i evropski Ombudsman, koji je naveo da bi sadržaj poruka koje su njih dvoje razmenili o nabavci vakcina trebalo da bude javno dostupan, što nije slučaj.